

Notulen ALV Zuiderlicht

16 februari

Aanwezig: Ad Verhage, Andrea van de Graaf, Annemieke Biesma, Aukje van Bezeij, Bram Veenvliet, Cindy Coltman, David van Bezooijen, Dieneke Plompen, Ellen Mulder, Elly Lode, Fia van der Veldt, Frances van Berkel, Frank Boon, Frans Smits, Frits van den Born, Gido Jacobs, Henk Juffer, Igor de Glas, John van Gelder, Joost Schornagel, Luc van den Bergh, Lukas Sloet, Luuk Karsten, Marije Ebbers, Marinus de Jonge, Marjolijn Peters, Olga Ruitenbergh, Paul Kösters, Pauline Westendorp, Peter Hoogendijk, Radboud Williams, Reina Germs, Rens Beijer, Ronald van Oijen, Vincent Jacobs, Wilco Stam, Yolanda Sikking, Yoram Krozer

Welkom

door Andrea van de Graaf (voorzitter)

Na een half jaar voorzitterschap is het goed om te zien hoe doortastend de Zuiderlichters hun taken uitvoeren. Jaren ervaring zetten ze in om grote, kleine en lastige daken te vullen met zonnepanelen. Frank verdiept zich in de wondere wereld van de windmolens. Marije trok het klasje uit de grond, We zijn blij met een grote groep mensen die ons gaan helpen om daken te ontwikkelen.

Storm

We begonnen het jaar, midden in de storm rond Amsterdamse windmolens. We vinden het erg dat we als Zuiderlicht tegenover andere Amsterdammers lijken te staan. We willen juist samen het gesprek aan. We gaan tot het gaatje om lokale, schone energie op te wekken, maar niet ten koste van alles. We hebben heldere randvoorwaarden met betrekking tot bijvoorbeeld overlast voor omwonenden. We zijn geen commerciële ontwikkelaars: onze businesscase biedt ruimte om overlast te voorkomen of te beperken. Als het niet uit kan? Dan is dat maar zo. Als we ze kunnen ontwikkelen, dan doen we dat in lokaal eigendom, zodat we als Amsterdammers en omwonenden zeggenschap hebben. En niet alleen de lasten, ook de lusten.

Feedback

Dank voor het massaal invullen van onze enquête, en de vele hartverwarmende reacties. Ik licht er één kritische noot uit: dat het bestuur zakelijker zou zijn en eigenbelang zou dienen. Dat laatste zet ik graag recht. Het bestuur is onbezoldigd. Bestuursleden doen alles in hun vrije tijd. Wat betreft de zakelijkheid: Zuiderlicht realiseerde de afgelopen jaren 16 projecten. Het geitenpaadje uit de pionierstijd krijgt iets van een provinciale weg, en we hebben een miljoen op de balans staan. Dat brengt verantwoordelijkheden met zich mee. Dat vraagt om een professionele organisatie die grip heeft op wat ze doet. We blijven creatief en we kijken verder dan zonnedaken. Dat doen we vanuit ons hart en vanuit een diepgevoelde overtuiging dat we over moeten op een nieuw energiesysteem.

Op naar een natuurpositieve toekomst

Twee jaar geleden was Derk Loorbach spreker op onze ALV met [waarom coöperatieve energie de norm moet zijn](#). Ik las laatst een interview met hem waarin hij zei dat we inmiddels hard op weg zijn naar een nieuwe toekomst: met heel veel kleine veranderingen: in hoe we denken, wat we eten, welke energie we afnemen, waar we in beleggen, de kennis die we delen, de relaties die we leggen, en het netwerk dat we weven. We zijn hard op weg naar een natuur-positieve economie. We realiseren het ons nauwelijks, maar we zitten er al middenin. Als Zuiderlichtleden maken we daar onderdeel van uit.

2020 in vogelvlucht

door Frank Boon

Zonprojecten

In 2020 realiseerden we het grootste project van Zuiderlicht: 1.226 panelen op een gemeentewerf aan de Theemsweg. Daarmee braken we door de magische grens van 1 MW aan opgesteld vermogen. Oftewel een miljoen Wattpiek aan zonnepanelen. Daarmee wekten we 770.000 kWh op.

We werkten ook aan andere projecten maar mede door Corona lukte het niet om ze in 2020 te realiseren. Op het dak van basisschool Elzenhagen liggen inmiddels 104 zonnepanelen. Zodra de school uit de chaos en de hectiek van sluiting en heropening is, starten we een campagne. Andere projecten zijn kinderdagverblijf de Meernhof in Zuidoost, met 78 panelen, en het Spinoza Lyceum in Zuid, met 543 panelen.

Monitoring

Wat onze panelen doen, hoeveel energie ze leveren, daar hebben we tegenwoordig goed inzicht in, dankzij Bram Veenvliet. Als actief Zuiderlichtlid monitort Bram voor ons de opwek van onze zonnepanelen. Hij leest de standen van onze omvormers uit en vergelijkt die met de resultaten van de productiemeters. We zien nu bijvoorbeeld hoe de projecten ten opzichte van elkaar scoren. Met dat inzicht kunnen we handelen.

Wind

We werkten het afgelopen half jaar aan coöperatieve windmolens aan de Noorder IJ-plas. De Noorder IJ-plas is één van de zeven zoekgebieden van de gemeente Amsterdam. Al jaren geleden tekende de gemeente Amsterdam een intentieverklaring, en nu opnieuw: met Amsterdam Wind en NDSM-energie. We gaan onderzoeken óf en hoeveel windmolens er kunnen komen. Daar gaan we komend jaar mee verder.

Nieuwe zonprojecten

Volgend jaar zetten we onverminderd hard in op nieuwe zonprojecten. Het afgelopen jaar gaven we een training projectleiding. 19 mensen volbrachten die training. Zij gaan met in ieder geval zes nieuwe zonprojecten aan de slag.

Leden

We trokken ruim 100 nieuwe leden aan. De ledenadministratie verhuisden we naar de ledenadministratie van Econobis. Dat had wat voeten in de aarde, maar nu werkt het.

Heb je vragen?

Tijdens de volgende zomer-ALV gaan we uitgebreider in op gerealiseerde en geplande projecten. Nu was het wellicht wat kort. Heb je vragen? Wil je graag uitgebreidere informatie? Laat het ons weten.

Klasje

door Marije Ebbers (secretaris)

In het najaar van 2020 deden we een oproep: wie er meer wilde leren over hoe je zonprojecten uitvoert. Dat deden we om meer projecten aan te kunnen: om de slagkracht te vergroten. Maar ook geven we zo invulling aan het coöperatieve karakter van Zuiderlicht: we betrekken leden écht.

Begin 2020 had Frank al een poging gedaan maar dat paste niet in zijn workload. En dus deden we het opnieuw en daar is op een geweldige manier gehoor aan gegeven. In de laatste maanden waren er zes onlinebijeenkomsten. Dat waren steeds twee intense uren. 19 leden haalden de eindstreep. Ze verdiepten zich met veel toewijding, goede vragen en huiswerk in de ontwikkeling van zonnedaken. Ze zijn nu opgedeeld in duo's en trio's en ze hebben elk één van de zes projecten onder hun hoede. Er is ondersteuning in de vorm van een wekelijks spreekuur en een digitale omgeving met informatie.

Het was een experiment. Hoe maak je het online toch interactief? Hoe kun je, op afstand, goed begeleiden? Het kan vast beter, maar de training kreeg van de deelnemers een 8.3. Wij zijn blij met de inzet van de groep. We zijn benieuwd en hoopvol!

Begroting en leenreglement

door Igor de Glas (penningmeester)

Alles wat we net hoorden, vertaalde ik in getallen. We maken bij Zuiderlicht onderscheid tussen de projecten die we doen, en de organisatie die dat mogelijk maakt. Daar maken we twee begrotingen voor die samen de totale begroting vormen.

Projecten

Vorig jaar realiseerden we één groot project, en we werkten aan drie projecten die we begin 2021 realiseren, en die dus veel energie gaan opwekken.

We begroten conservatief: alleen de zekere inkomsten nemen we op. De 6 projecten die Frank en Marije noemden zitten dus nog niet in de begroting. We gaan er wel vanuit dat we een deel daarvan nog vóór het einde van dit jaar realiseren.

Inkomsten komen voornamelijk uit de exploitatie van projecten. Dat zijn uitsluitend zonnepanelen op daken. We hadden ooit een deel van een windmolen, maar die droegen we over aan de lokale coöperatie. Ook krijgen we subsidie, die vind je terug in de post projectontwikkeling.

De uitgaven zijn kosten die we maakten voor de projectontwikkeling, de rente, afschrijvingen en exploitatie. Het resultaat is bijna €7.000.

Organisatie

De organisatie krijgt inkomsten uit een bijdrage die de projecten leveren aan de organisatie. Onze filosofie dat projecten de organisatie bekostigen komt steeds beter uit de verf. Verder halen we inkomsten uit het lidmaatschap van nieuwe leden, en de samenwerking met Greenchoice. Voor iedere klant van Greenchoice, die lid is van Zuiderlicht krijgen we €25 per aansluiting, per jaar. Tot slot kregen we subsidie voor het klasje, gelijk aan de kosten. Al met al zien we ook bij de organisatie nog een klein plusje.

Kascommissie

Die is weer volle sterkte met twee nieuwe leden: Jan Smolenaars en Maarten ter Horst. Beiden namen ook deel aan het klasje.

Leenreglement

De financiële adviescommissie met Herbe van de Merbel en Ton Bervoets verdiepte zich in ons leenreglement: een document op basis waarvan leden ons geld lenen. We stelden het vast bij de oprichting van Zuiderlicht. Inmiddels zijn we groter, de geleende bedragen zijn hoger en de regels en het toezicht op de financiële sector, energie en coöperaties zijn steviger.

Daarom willen we ons leenreglement nog eens goed tegen het licht houden, met twee doelen:

- Nu kun je je lening na 10 jaar terugvragen. Als Zuiderlicht op enig moment geen projecten heeft om het geld aan te besteden, dan moeten we iedereen een deel van zijn of haar lening terugbetalen. Beide willen we flexibeler maken.
- We willen voldoen aan de regels en de eisen van deze tijd.

De financiële adviescommissie bracht advies uit en maakte een concept. Dat leggen we binnenkort aan jullie voor. We bespreken het tijdens de volgende zomer-ALV.

Vraag: kun je de post ledenwervingskosten toelichten?

Igor: dat is de post communicatie en ledenwerving. Dat is alles wat betrekking heeft op de organisatie van Zuiderlicht. Frank en Aukje krijgen een vergoeding voor een deel van hun uren. In deze post gaat het vooral om kosten en uren die Aukje maakt voor communicatie en campagnes.

Vraag: kunnen we een officiële brief krijgen van onze leningen voor de boekhouder?

Igor: Je kunt als lid op onze site inloggen in Econobis. Daar vind je een overzicht van je leningen. Dat is voldoende voor de boekhouder.

Enquête

door Aukje van Bezeij

We delen de uitkomsten van de enquête. Het zijn slechts de uitkomsten. We verbonden er nog geen actiepunten of conclusies aan.

Waarom werd je lid van Zuiderlicht?

De meesten van ons werden lid om bij te dragen aan de energietransitie. En een groot deel deed dat om als zogenaamde dakloze toch zonnepanelen op een buurtdak te kunnen leggen.

Tevreden?

We kregen van jullie een cijfer. Het gemiddelde was iets minder dan een acht. We kregen een paar keer een 10 en twee keer een 1, onder andere van iemand die vindt dat energie een taak van het Rijk is. Hij of zij werd lid van Zuiderlicht om mee te kunnen kijken. De andere 1 kregen we omdat er de afgelopen tijd geen kans was om mee te investeren in een nieuw project. Die feedback kregen we vaker. Dat snappen we, soms duurt het langer dan we ook zelf zouden willen tot we nieuwe projecten realiseren.

Een enkel lid vindt de rente laag. De afgelopen jaren keerden we steeds 3% uit, uit de winst van de projecten. Als we op een mooie dag méér winst maken, dan keren we méér rente uit: maar nooit meer dan 5%. De rest herinvesteren we in projecten.

Positieve feedback was er onder andere over de transparantie, de heldere communicatie, *We zijn goed bezig*, zei iemand. Inderdaad: niet alleen de mensen die vanavond aan het woord zijn, maar wij allemaal.

Stroom

Meestal leveren we stroom aan de onder het dak gehuisveste organisatie. Soms kunnen we de stroom leveren aan leden, als Zuiderlichtstroom. Maar zou je daarvoor willen overstappen? Slechts een klein deel wil dat. De meesten weten dat zo net nog niet. De antwoorden sluiten aan bij onze ervaring: het is makkelijker om financiering te vinden dan afnemers te vinden voor stroom.

Sinds ons bestaan hebben we contacten met twee energieleveranciers: Greenchoice en OM | nieuwe energie. Velen van jullie zijn klant bij Greenchoice. Een aantal is klant bij OM. Bij beide leveranciers zijn er zowel positieve als negatieve ervaringen.

Mis je iets?

Ja. De grootste uitschieter is zon op VvE's. Velen van ons wonen in een VvE, en weten dus hoe complex het is om alle bewoners achter een plan voor zonnepanelen te krijgen. Maar er is vraag naar, en het potentieel aan dakoppervlak is enorm.

Tot slot

De vrije ruimte is goed benut. Ik licht er één uit: 'Graag meer aandacht voor mensen met een kleine beurs'. Dat is ook een wens die bij ons leeft. Hebben jullie ideeën? Laat weten! En dank voor alle leuke, lieve en kritische reacties. Daar kunnen we mee verder.

Uitbraak in kleine groepen

Communicatie (met Aukje)

Niet iedereen leest onze mails. Zijn er alternatieven? Leuker is het om elkaar - zodra het kan - weer live te zien: als we panelen op een dak hijsen, of tijdens een excursie naar een windmolen of naar een energieleverende woning. Of [film kijken](#). Heb je een goed idee? Laat het ons weten.

Warmte (met Ronald)

Ad Verhage had een mooi verhaal over een project in Enkhuizen, met buurtbewoners met een bron die een tuinder in de zomer vult en waar woningen in de winter van kunnen meeprofiteren. Zou Zuiderlicht kunnen deelnemen aan geothermie? Maar er zijn ook kleinere projecten. Alleen bij warmte heb je een verschil tussen Zuiderlicht die zich op heel A'dam richt, of een warmtecoöperatie waarbij je postcode maakt dat je aan een lokaal warmteplan deelneemt.

Impact meten (met Marije)

Het ging vooral over kWh's. Met een teller op de website, en een vast item in de nieuwsbrief komen we meer in contact met onze panelen. Gebouwen krijgen een display binnen, maar kun je de opbrengst ook buiten zichtbaar maken? En hoeveel CO2 is een kWh? Hoeveel wasjes kun je draaien met de opbrengst? En kunnen we niet een AEX van de panelen maken? Impact gaat ook over de verhalen, de betrokkenheid van de buurt, of de manier waarop ons netwerk zich weer vertakt. De aanwezige Wilco Stam is er een mooi voorbeeld van: hij werkt voor een transportbedrijf en hijst zo nu en dan onze panelen op het dak. En hij werd lid.

Zon op VvE's (met Frank)

Zon op VvE's is complexe materie, maar met veel potentie. Leden hebben hun eigen ervaringen willen die delen. Zuiderlicht wil uitzoeken of ze, met de nieuwe SCE-regeling, een nieuw passend aanbod kan doen voor

VvE's. SCE staat voor subsidie coöperatieve energie. De nieuwe regeling vervangt de oude Postcoderoosregeling. Een aantal leden gaf tijdens de ALV en/of in de enquête aan om mee te willen denken.

Wind (met Igor)

Was veel te kort. Windenergie is absoluut een noodzakelijke schakel in de energietransitie. Het kan bovendien de voor Zuiderlicht belangrijke schaalvergroting brengen. Immers, we zijn terecht trots op de 1 MW die we met bloed zweet en tranen bij elkaar gesprokkeld hebben. Maar één middelgrote windmolen staat voor tussen de 3 MW aan opgesteld vermogen. Er was ook twijfel. Wind in bebouwde omgeving, kan dat wel? En wanneer kan dat wel? We willen graag kijken naar wat er mogelijk is. Onder welke voorwaarden? En met welke processen? Daar hadden we graag nog wat langer over gepraat.

Verrassing

door Ronald van Oijen (bestuur)

Wat we nu gaan doen, gaan we zeker niet voor iedereen doen. Maar Marinus, Yolanda en Pauline, jullie namen afscheid. Alleen dat lukte niet.

Pauline en Yolanda als *founding mothers*, en Marinus van de zijlijn naar het hart, zorgden voor kernwaarden die diep verankerd zijn in het DNA van Zuiderlicht. Die kernwaarden wilden we vastleggen en borgen, opdat we ze voor altijd met ons meenemen.

Kunstenaar Isabella Jansen vertelden we over jullie en zij maakte van jullie portretbeelden.

Marinus, met een groot hart.

Hij kan van de kleinste visie naar het grootste projecten en neemt iedereen daarin mee. De zon gaat altijd weer aan, zei Marinus vaak. We zien hem in het vroege ochtendlicht: als de blije bijen weer gaan samenwerken.

Yolanda, kleurrijk, mooi, vrolijk, verzorgd.

We zien je communiceren, we horen je betrokkenheid en je degelijke aanpak. Je zette de goede structuren neer en maakte van Zuiderlicht een betrouwbare bron.

Pauline, met een oneindig vergezicht.

Grootstedelijk, het roer als de zon en vrienden bloeien in alle kleuren: ze laven zich aan jouw energie en warmte. De arend, de visie, kijkt om: Waar blijft de rest?